

На другому етапі – діяльнісний – створювати умови для вираження ініціативи дитини в діяльності. Ключова увага повинна бути приділена забезпеченню дитини всім необхідним для того, щоб вона могла втілити свою ініціативу в рамках тієї діяльності, якою зайнята [4].

На третьому етапі – закріплюючому – основним завданням повинна бути підтримка ініціативи дитини, її підкріплення словесним заохоченням. Цей етап збігається в структурі діяльності з етапом рефлексії, в ході якої відбувається аналіз виконаної діяльності, оцінка її результату. До реалізації даного етапу можна залучати батьків, яким необхідно роз'яснювати важливість єдності вимог сім'ї і закладу дошкільної освіти, підтримки ініціативи для повноцінного розвитку особистості дитини.

Таким чином, аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив виділити основні умови розвитку ініціативності дошкільнят: 1) організація розвиваючого предметно-просторового середовища, який стимулює дитячу ініціативу; 2) створення в повсякденному житті проблемних ситуацій, що стимулюють активність і ініціативу дітей; 3) використання прийомів стимулювання і підтримки дитячої ініціативи в безпосередньо освітній та самостійній діяльності дітей; 4) організація специфічних видів дитячої діяльності, в рамках яких створюються ситуації, що стимулюють дітей висловлювати свої бажання і діяти у відповідності зі своїми прагненнями і потребами, а також залучати до реалізації ідей і задумів однолітків; 5) створення ситуацій успіху, навіть якщо ідея, задум дитини не підтримуються іншими дітьми і не призводять до високого результату.

Здатність людини до проявів ініціативності в різних областях життєдіяльності не виникає спонтанно, а якщо і виникає, то далеко не завжди розвивається в соціально потрібному напрямку. Уже в ранньому дитинстві необхідно спеціально створювати такі умови, які б стимулювали потребу дитини в соціальній активності, як в формі прояву соціальної ініціативи, так і в формі прояву старанності, вміння брати на себе відповідальність, доводити почате до кінця.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція) // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С. 4–19.
2. Ельконін, Д. Б. Психологія гри / Д. Б. Ельконін. – М.: Педагогіка, 1978. – 32с.
3. Смирнова, Е. О. Право на гру: новий коментар до статті 31 Конвенції про права дитини / Е. О. Смирнова, М. В. Соколова // Психологічна наука і освіта. – 2013. – № 1. – с.23 – 24.
4. Шанц, Е. А. Формування соціальної активності дітей дошкільного віку у трудовій діяльності: дис. ... канд. пед. наук / Є. А. Шанц. – Єкатеринбург, 2006. – 254с.

ГЛІНКО В.М.,
ЛАЛАК Н. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ДО ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СІЛЬСЬКІЙ ШКОЛІ

Сучасна система освіти – це сукупність навчально-виховних та культурно-освітніх закладів, які відповідно до Конституції та інших законів України

здійснюють освіту і виховання її громадян. Своєрідною специфікою характеризуються сільські школи.

В контексті сьогодення функціонування та подальший ефективний розвиток закладів загальної середньої освіти в сільській місцевості актуалізує наукові пошуки і посилює увагу до цих питань педагогів-практиків. Варто зазначити, що сільський ЗЗСО – це не тільки навчальний заклад у сільській місцевості, а й центр культурного життя його мешканців, гарант розвитку села й держави. Навколо школи формується специфічне середовище, що відображає сімейні традиції, родинні стосунки, способи ведення господарства та ін. Школа живе проблемами сільської громади і водночас перебуває під її постійним впливом. Сільська школа впродовж різних періодів функціонування зазнавала значних змін та реорганізацій. Проблеми розвитку закладів системи освіти у сільській місцевості особливо загострилися і стали очевидними у період переходу економіки на ринкові відносини. У роки незалежності фінансування потреб сільської школи виявилися недостатніми та й непосильними для держави. Демографічна ситуація сьогодні також розвивається не на користь села, що потребує оновлення мережі сільських шкіл. Негативні тенденції призводять до зростання малочисельних шкіл та загострюють потребу їх реформування.

Особливості сільської школи завжди привертала увагу науковців та педагогів-практиків. Зокрема про велику роль та значущість сільської школи підкреслював вітчизняний вчений і педагог В.О. Сухомлинський, який своєю невтомною працею переконливо довів, що сільська школа, яка зазнає постійних змін, спроможна на високому рівні виконувати освітні функції та вирішувати найважливіші завдання за умови тісної співпраці всіх учасників навчально-виховного процесу та інших зацікавлених сторін. Вони створюють умови для повноцінного інтелектуального, фізичного, духовного розвитку і саморозвитку дитини. На думку вченого, «...завдання розвитку школи полягає не в тому, щоб у комплексі виховувати різнобічні матеріальні та духовні потреби, а особливу увагу приділяти та домагатися гармонійного розвитку особистості, особливо тих якостей, що спрямовані на задоволення потреб вищого порядку – потреб духовних» [1, с. 418].

Обґрунтуванню методики реалізації змісту освіти у сільській школі, що здійснюється на рівневій диференціації, слугують наукові узагальнення та висновки сучасних вчених Л. В. Байбородової, В. Г. Бочарової, М. П. Гур'янової, З. М. Онишківа, Г. І. Коберник та ін. Науковці зазначають, що реалізація змісту освіти в сільській початковій школі тісно пов'язана з особливостями навчально-виховного процесу, що обумовлені наступними аспектами:

– організаційно-педагогічними (організація освітнього процесу в малих групах; нечисленність навчальних груп за складом, рівнем пізнавальних інтересів; висока частота використання форм індивідуального навчання; обмеження процесів змагання в груповій взаємодії);

– психологічними (пасивність у спілкуванні та діалоговій взаємодії; надмірна напруженість; звуженість освітнього середовища).

В сучасній педагогічній практиці знайшли своє втілення нові шкільні об'єднання – освітній округ, що слугують умовою підвищення якості освіти, засобом поліпшення умов для розвитку особистості, розширюють можливості для

участі учнів малочисельних шкіл у навчальних проектах, конкурсах, фестивалях та ін., що проводяться на базі опорних шкіл чи інших навчальних закладах. У різних областях України сьогодні функціонує близько 2-х тис. освітніх округів, діяльність яких будується на засадах інтеграції та кооперації всіх суб'єктів, що входять до його (освітнього округу) складу, відповідно до чинного законодавства та Положення про освітній округ. Як свідчить аналіз практики, освітній округ забезпечує розгалужену інфраструктуру освітнього простору регіону, розширює доступ малим шкільним колективам до освітніх ресурсів, підвищує якість освітніх послуг та поліпшує умови для розвитку творчої особистості. Активне функціонування освітніх округів викликано, перш за все, демографічною ситуацією у країні, що породжує зростання малочисельності шкільних закладів, а також стимулює пошук нових підходів до взаємодії загальноосвітніх навчальних закладів у сільській місцевості на основі розгортання процесів кооперації, інтеграції, взаємодії, партнерства, забезпечує ефективне використання матеріально-технічних, кадрових, фінансових та управлінських ресурсів для забезпечення рівного доступу до якісної освіти.

Таким чином, сучасний ЗЗСО, розташований у сільській місцевості як інститут становлення та розвитку особистості, поєднує в собі різні функції: освітні, виховні, культурно-освітні, соціально-педагогічні та ін. Для повноцінного розвитку дитини в умовах сільської школи, потрібно постійно дбати про змістовне, насичене, цікаве життя кожного школяра, забезпечувати реальні умови для вибору та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій, розвитку здібностей, інтересів, талантів та інших якостей.

Список використаних джерел

1. Освіта в сільській місцевості: кризові тенденції та шляхи їх подолання : науково-практичне видання / автор-упорядник Є. В. Красняков. – К. : Парламентське видання, 2012. – 272 с.
2. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. – 504 с.

ГНАТИК К.

Мукачівський державний університет, Україна

ПРОФЕСІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ VS ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК

Входження України в соціокультурний та освітній європейський простір вимагає переформування професійної підготовки майбутніх вчителів іноземної мови [2], що є одним із завдань модернізації вищої освіти, окреслених у Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концептуальних засадах розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в Європейський освітній простір, у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Процеси подальшого оновлення системи вищої освіти об'єктивно спрямовані насамперед на забезпечення потреб суспільства й держави у кваліфікованих педагогах, що передбачає відповідні зміни в професійно-педагогічній підготовці, розвитку та саморозвитку особистості майбутнього педагога. Підготовка майбутніх учителів іноземної мови інколи не відповідає запитам сьогодення, позаяк у навчальному

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>